

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	1 frt	Egészévre	4 fr.
Félévre	2 „	Egyes szám ára	10 kr.

Felolós szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatali z címzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A kereskedelmi ügynökök.

Mondhatni, hogy egész társadalmi osztályt képeznek a kereskedelmi ügynökök, a kik jogi állásának szabályozatlan volta, Magyarország fejlődő kereskedelmi életében annyi visszaállagot teremtett, hogy a viszonyok orvoslása immár szükségessé vált.

Tagadhatlan, hogy a kereskedelmi ügynökök a kereskedelemnek egyik legfontosabb tényezői.

A közlekedési viszonyok zsenge korában a kereskedelem is fejletlenebb s a közvetítők szereplése is sokkal alárendeltebb jelentőségű volt; ma azonban az ügynökök figyelemre méltó szerepe van a kereskedelmi forgalomban, melynek alig van egyetlen ága is, melyben a termelő és fogyasztó, az eladó és vevő közötti ügyletek létrehozásánál közvetítő ügynökök ne működneek közre.

Különösen a részletügyletek, valamint a határidőre szóló megrendelések, rendszerint ily közvetítők közreműködésével kötöttek.

Ezen ügyletek megkötése s az ezekből keletkező jogviszony szabályozva nincsen, rendezésre vár.

Ez a körülmény teszi indokoltá a kérdés felvetését, mely annyiban alkalomszerű is, mert a közvetítő-kereskedelem most szünetel; de rövid idő múlva az ügynök-sereg egész inváziója árasztja el nemcsak Petrosényt, hanem az egész vidéket s azok a bonyolult viszonyok, melyek a kereskedelmi közvetítők visszaélése, vagy a megrendelők tapasztalatlansága folytán eddig előállottak: a legkörültekintőb ovatosságra intik a közönséget, annál is inkább, mert — bár hihetetlennek látszik, de még is úgy van, hogy — a kereskedelmi forgalom ezen fontos tényezőinek jogi állása máig nincs szabályozva, a mi úgy az eladónak, mint a vevőnek, sőt magának az ügynöknek is sok esetben kiszámíthatlan sérelmére szolgál.

Ügynök és meghatalmazott között lényeges különbség van. Az ügynök vevőket és megrendeléseket gyűjt s e célból ellátja őt az eladó egy kereskedelmi

meghatalmazott minden attributumával, de az általa közvetített ügylet effektuálását magának fentartja, míg a meghatalmazott megkötö az ügyletet.

Sokszor jut tehát a megrendelő bizonytalan helyzetbe, mert nem tudja, hogy az eladó elfogadja-e az ügyletet. Az eladó pedig — nem ismervén a megrendelő hitelképességét — egyik-másik bizalmi emberéhez írkál információért, a mi nagyon sokat árt számtalan esetben a megrendelőnek, de másrészt a rendelmény küldése is késedelmet szenved, a mi üzleti szempontból káros lehet.

Vagy alkalmazzon az elárúsító olyan közvetítőt, a kiből megbízik s a ki ha elfogadta a megrendelést, a vevő tekintse az ügyletet befejezettnek; vagy a vevő legyen óvatos s győződjék meg arról, hogy a közvetítő ügyletkötésekre fel van e hatalmazva.

Addig, míg a kereskedelmi ügynökök jogi állása törvényszerűen szabályozva nem lesz, az említett és egyéb kellemetlenségek egyébként mindig előfordulnak.

PETROSÉNY és VIDEKE TÁRCZÁJA.

A szépítő esővíz.*

A friss tavaszi hó és esővíz kellemes, üdítő hatásuk miatt, — melyet az arcbőrre gyakorolnak — a nők kedvence mosdóvizüül szolgál. A római asszonyok és leányok is ismerték e kevésbé fertőzött csapadékok lágy, sima alkotását, legalább erről tanuskodnak lakóházaik díszes márványmedenczéi s a mi hölgyeink sem mulasztják el a friss tavaszi hóban fürösztöni orczáikat és gyengéd kecsőikat.

Köztudomású tény, hogy a légóceánban úszó megsűrűsödött felhők, önsúlyuk és az áramlatok miatt hol teljesen lecsapódnak, hol a legalsóbb légrétegekig szállnak alá, a víz alakulásainak megfelelően: esővíz, hó, jég, harmat, dér és köd alakjaiban. A megsűrűsödött vízgőz egyaránt elnyeli a légkör szabad gázait és a lebegő szilárd porszemeket. Az eső- és hóvíznek az év, sőt a nap különböző szakaiával változó üdősége és puha tapintata a légkörben vándorló ammonia gáz viszonylagos mennyisé-

gétől és chemiai jellemének megfelelő alakulásaitól függ. Az ellentét tiszta desztillált víz és esővíz között legszembetűnőbb a bőr megnedvesítésénél. A desztillált víz érdes, reszelős, az esővíz azonban puha, kellemesen hat az érzékeny bőrre, kellemesebben mint a kút- vagy folyóvíz, melyek az oldott szilárd alkatrészek jelentékeny mennyisége és a desinfectálás sokféle lehetősége által üdőségükből is sokat vesztenek. Az ammonia más testekkel érintkezve még több alakulást mutat, mint a víz. Könnyen elvesztí lúgos (alkalikus) természetét, a legkülönbözőbb és ellentétes változásokon mehet keresztül.

A levegő soha sem ment bizonyos mennyiségű szénstavlól. Az emberek és állatok ki- lélegzései, az égési gázok és a természetben végbemenő sok más erjedési és bomlási folyamat által nyújtott szénstav nem csak a növények taplálására szolgál, hanem a levegő ammoniajával is egyesül és az esővíz által a lúgosan ható szénstavas ammonia vegyület alakjában nyelöttek el. Innen származik az esővíz nagyobb puhasága és zsíros tapintata a kút- és folyóvíz felett, melyekben az ammonia hatása többnyire közömbösítve van.

Ezt az ammoniát pedig az enyészet szolgáltatja. Az élő lények milliárdjai pusztulnak

el néhány évtized alatt, hogy új életre fakadva periodosusan tartsák fenn a világrendet. Porrá vált emberiségnek symboluma, az enyészet és pusztulásnak főterméke az ammonia, melyet az elhalt hus és vér lehelnek ki a természetbe. Az emberek és állatokban felhalmozott nitrogénmennyiség a levegőn ammoniakká változik, a nitrogénvegyületek e legegyszerűbb és legutolsó bomlási termékévé, sőt régi temetők 20 méter mélyében is azt tapasztalták, hogy a pórások által visszatartott nitrogén mint ammonia volt jelen. Talán kissé kegyetlenül hangzik, de az alkotás szigorú következetessége, hogy bizony ez az ammonia jut az esővízbe s ruházza fel a szépítő jelleggel.

Grönland légköre természetes okok miatt vajmi kevés ammoniát tartalmazhat, a hóvíz tehát érdes, reszelős. A grönlandi hölgyek nem is szívesen mosdanak benne, hanem inkább a halzsírhoz folyamodnak. A hontentotta kisasszonyok egyenesen óvakodnak az esővíztől. A tropikus vidékeken ugyanis az enyészet fokozottabb, mint a hideg, vagy mérsékelt égövek alatt, a nagy hőség befolyása által az ammonia túlnyomóan a bőrt megtámadó salétromsavvá élenyül s az esővíz ép úgy veszít lágyságból, mint nálunk a forró napok perzselő melegétől.

* Felolvasott a helybeli községi gyma. mult hó 17-én megtartott hangversenye alkalmával.

Tudvalevőleg az ügynökök jutalékra vannak alkalmazva, kik a közvetített és effektuált ügyletek után províziót kapnak.

Ez az ügynököket arra készíti, hogy gyakran, nem a legtisztább módon iparkodjanak megrendelést szerezni. Oly előnyös feltételeket szabnak, hogy a vevő akarata ellenére is megrendelést tesz s vagy „in bianco” aláírja a megrendelő levelet s azt az ügynök tetszés szerint kitölti, vagy az ügynök sokkal nagyobb megrendelést ír be a megrendelő levélbe, vagy mások a fizetési feltételek a megrendelő s mások az ellenmegrendelő levélben stb. Ha az eladó hajlandó a szállításra, elismeri a megrendelést s a vevő ekkor tudja meg, hogy be van csapva s tiltakozik. Az eladó azonban nem tudja hányadán van, hogy vajjon az ügynök követett-e el visszaélést, vagy a vevő bánta-e meg az ügyletet, melyhez ő ragaszkodik s kész aper. Gyakran csak a fizetés idején tűnik ki az ügynök visszaélése, vagy a vevő megtévesztése.

A perlekedés kellemetlenségei ismertek. Egyik fél pervesztes lesz, súlyos rövidséget szenved, de a másik — a nyertes fél — is a sok meghurezoltatáson, kellemetlenségeken kívül, költsékezni kénytelen.

A visszaállások, a visszaélések káros következményeit az előadottak magukban foglalják s mindezeket csak az segíthet: ha a törvényhozás útján a kereskedelmi törvénynek a kereskedelmi meghatalmazottakra vonatkozó szakaszai a kereskedelmi

ügynökökre is kiterjesztetik. Csak így remélhető a kereskedelmi forgalom tisztasága, biztonsága és egészséges irányban való fejlődése. Ily módon a jelenlegi — gyakran tág lelkiismeretű — ügynökök helyébe egy megbízható, öntudatos és önzérzetes osztály fog lépni, amely a kereskedelemnek fontos tényezőjévé fog válni s az országszerte, de különösen nálunk az ügynökök ellen hangzó jogos panaszokat elenyésztetné.

Előfizetési felhívás.

Újévkor a harmadik évfolyamba lépett a „Petrosény és Videke”.

Lapunk eddigi pályafutása arról győzt meg, hogy Petrosényben és vidékén, ahol a magánérdekek körén fölülemelkedő közczélok sikereért kifejtett munkásság vívmányaival találkozunk; a sajtó erejének üdvös érvényesülésére szükség van. Évforduló alkalmával a lapok programmot szoktak adni. A mi programunk: múltunk, mely érthetően nyilvánvalóvá tette törekvésünket s így céljaink bővebb fejtegetését szükségesnek nem is tartják.

Édes hazánk ezen végvidékén örüllő tisztelet teljesítve küzdünk a magyar nemzeti eszme diadaláért, de figyelemmel kísérjük a köz és társadalmi életnek minden mozanatát s arról, valamint a közérdekű eseményekről hűségesen referálunk. Az érdemek megadjuk a megillető méltatást, de elengedhetetlen feladatunknak ismerjük a tárgyilagos bírálatot ott, hol a köztekintetek ezt indokolják.

Legfőbb törekvésünk az leendő, hogy lapunkban továbbra is régóta érzett hiányt pótló s a legfokozottabb igényeknek is meg-

felelő és minden tekintetben a kor színvonalán álló sajtó-terméket kapjon Petrosény és vidéke intelligens közönsége.

A mennyiben az aktuális, vagy a közlemények torlódása megkívánja, — miként eddig — úgy jövőre is **rendkívüli számok** és **mellékletek** kiadásával fogunk az igények kielégítéséről gondoskodni.

Az olvasó közönség erkölcsi és anyagi támogatásába vetett bizalommal **kérjük a hátralekös előfizetési díjak beküldését és az előfizetések megújítását.**

A „PETROSÉNY és VIDEKE”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

ÚJ DON S Á G O K.

— **Helyettesítések.** Hunyadmegye főispánja Borha Sabbas v. hunyadi főszolgabíró, az Apáthy Árpád t. főügyészé lett megválasztása folytán megüresedett árvaszéki ülnöki állás helyettesítésére berendelte, ebből kifolyólag v. hunyadi főszolgabíró helyettesül Török Béla 2-od aljegyzőt rendelte ki.

— **Dr. Rózsa Mihályt,** gymnasiumunk dérek tanárát a kultuszminiszter múlt hó 18-án a kolozsvári m. kir. tud. egyetem vegytani intézetéhez további intézkedésig vegyzésnek kinevezte. Ennélfogva nevezett, a kiből az iskola egy kiváló tehetségu szakértőt veszít el, ma eltávozik Kolozsvárra az egyetemhez, ahol, mint megvagyunk győződve, a legfényesebb carriere vár rá. Bár mennyire sajnáljuk távozását, őszintén gratulálunk előmeneteléhez.

— **Lönhardt püspök második temetése.** A volt erdélyi püspöknek Lönhardt Ferencnek földi maradványait, melyek eddig a gyulafehérvári székesegyház sírboltjában nyugodtak, múlt hó 30-án átszállították a piskii sírboltba. A székesegyház kriptája előtt gr. Majláth Gusztáv püspök nagy segédlettel „Liberat”-t mondott elődjének lelki üdvéért a székes. káptalan, a központi papság, tanárok és szép számú közönség jelenlétében.

Mint ammonia a légkör nitrogénje nem állandósulhat, mert a csepegővé alakult vízgőz magával ragadja s minden nagyobb esőzés után a levegő bizonyos kiterjedésig e gáztól teljesen megszabadul. Viharos nyári esőzés éltetőleg hat az ellankadt szervezetre, a kitágult tüdők sóváran szívják magukba, a portól, fölös szén-savtól, de egyuttal ammoniától is megtisztult levegőt. Az esővíz tehát mindenkor tartalmaz ammoniát; nyáron, mikor az esőzések távolabb állanak egymástól, többet mint télen és tavaszkor; az esős napok elseje több ammoniát nyújt a zuhanó árnak, mint a második; tartós szárazságot követő zivataros esők e gáz lehető legnagyobb mennyiséget vezetik vissza a földre.

Természetesen e legnagyobb mennyiség alatt is végtelen kis számok értendők és bár az ezernyi millió elhalt lény nitrogéntartalma kiapadhatatlan forrása későbbi generációk létezésének, a légoszlop meghatározott területei e gáznak elenyészően csekély mennyiségűt tartalmaznak. Feltéve, hogy a 15° R-nél vízgőzzel teljesen telített levegő eső alakjában minden nedvességét elbocsátja, úgy, ismerve a vízgőz feszültségét. 1 kg. esővizet 125/25 köbméter levegő szolgáltat. Ekkora térfogat levegő adna tehát 1—2 gramm ammoniát, mint a mely

mennyiség az esővíz kilogrammjában elő szokott fordulni. Középtérket véve könnyen kiszámíthatjuk, hogy például egy köbméter levegőnek 0/01192 gramm ammonia felel meg s ha 2000 négyzetméter földterületre évente átlag 1 millió kg. esővíz jut, úgy a légkör ammonia tartalmának ingadozása szerint nevezett földterületre e gázból 20—80 kg. esik.

A hó, harmat, köd és dér is mindenkor tartalmaznak kisebb-nagyobb mennyiségű ammoniát. Tíz órai folytonos havazás után is világos nyomai észlelhetők a hóvizben. Budapest környékén gyűjtött harmat, literjére számítva 9 milligramm ammoniát nyelt el, a ködben megsűrösödött víz pedig néha annyira ammoniás, hogy a vörös lakmuszinkturát megkéktíti.

Amerika termékeny fensíkjain gyakran hónapokan át nem esőzik, csak erős harmatképződések adják meg a talaj szükséges nedvességét. Ilyenkor nyilván ezek révén kapja a növényzet is nitrogén (ammonia) szükségletének főtömegét. Az indus nők hajukat is ily harmattal és esővízzel mossák, melyek a haj színét meghalványítják. Az esővíz ozontartalma okozza ezt; ugyanis az ozontartalmu víz (hydrogén-hyperoxid) még a legfeketébb hajat is rövid idő alatt aranysszöke fűrtökké változtatja, miről

bárki könnyen meggyőződhetik, ha a titánsav híg kénsavas oldatával közelíti a gyönyörű fűrtökhöz, mivel azokon chemiai reakció folytán zöldessárga, nehezen eltávolítható csapadék keletkezik.

Megbízható elemzések alapján tudjuk, hogy a levegő ammoniatartalma egyenes, az esővízé fordított arányban áll a hőmérséklettel. Ez a szénsavas ammonia oldhatósági viszonyaival látszik összeköttetésben lenni s ezért nyáron az esővíz ammoniatartalma, tehát puha tapintata is, daczára a levegő telítettségének, kisebbnek tűnik fel, mint télen, vagy tavaszkor. Nyáron a légkör e gáznak maximális mennyiségűt tartalmazza, az esővíz is többet nyel el, de a nagyobb hőfok miatt nem képes e gáztömeget megkötöni. Télen és tavaszkor kevesebb van a levegőben, a hidegebb csapadékok azonban egész tömegét fogva tartják. Nyáron a levegő rendesen telítve van ammoniával, a bőr tehát már nem oly érzékeny a csapadékok e gáztartalma iránt, mint például tavasz kezdetén, mikor a sok esőzés a levegőt teljesen megtisztítja s ha ilyenkor nedvesítjük meg kezünket eső- vagy hóvízzel, az érzékenység sokkal intenzívebb. A hűvösebb éjszakai esőzések sokkal több ammoniát vonnak el a légkörből, mint a

Törvényhatósági bizottsági tagok választása volt Petrosényben f. hó 4-én. A szavazatlappal megejtett választás csaknem egyhangú volt, amennyiben összesen 152 szavazatlappal adott b. s 148—152 szavazattal: Rádik István, Hollaki Arthur, dr. Schulek Jenő és Buda Lajos választották meg 6 évi időtartamra.

Esküvő. Lukács János helybeli ifjú iparos ma d. u. 2 órakor vezeti oltárhoz Pohl Mariskát a r. kath. templomban.

Eljegyzés. Goldstein Gynla piskitelepi s.-jegyző f. hó 4-én eljegyezte Ungár Róza kisasszonyt, Ungár Mór kedves leányát Nagy-Baáron. Sok szerencsét kívánunk!

Erzsébet királyné emlékének megörökítése érdekében alakított országos bizottság határozatához képest a kik a dícsőült királyné emlékszóbrára adományokat gyűjtöttek a már befolyt, de valamely pénzintézetnél gyűmölesztetve el nem helyezett adományokat nielőbb, az aláírt vagy megszavazott, de még be nem folyt adományokat pedig azok befizetése után szállítsák be a legközelebbi kir. adóhivatalba, a hol azok, mint az emlékszóbrára befolyt adományok külön fognak könyveltetni és a központi állampénztárba beszállítatni. Felkéri továbbá mindazon hatóságokat, egyesületeket, hirlapokat, magánosokat stb. kik az általuk gyűjtött pénz valamely pénzintézetnél gyűmölesztetve elhelyezték, hogy az ezen betét feletti rendelkezésre jogosító okmányokat (takarékpénztári könyvecské stb.) szintén a kir. adóhivataloknak szolgáltatassák be, megjegyezvén, hogy ezek a betétek, az országos bizottság további rendelkezéseig, a gyűmölesztető intézetnél hagyatnak meg. Végül felkéri a miniszterelnök mindazon pénzintézeteket, a melyeknél ezen gyűjtés ezen pénzösszegek elhelyeztettek hogy az erről szóló részletes adatokat — nyilvántartás céljából — közöljék a m. kir. miniszterelnökséggel. Minthogy pedig a m. kir. miniszterelnök ezekkel az intézkedésekkel nem kívánja a további gyűjtéseket megszüntetni, emélfogva felkéri mindazokat, a kik még gyűjtene, hogy a befolyó adományokat, azok gyűmölesztető elhelyezése esetén pedig rendelkezésre jogosító okmányokat, a kir. adóhivatalhoz juttassák el.

Fillérestély. Ma, vasárnap esti fel 8 órakor az Olvasókör táncszal egybekötött fillérestélyt rendez a Barcsay-vendéglő nagytérképében a következő műsorral: 1. „A szórakozott kisasszony”, előadja Dombora Ilon k. a. 2. „Bihari kesergője” két cimbalmon, előadják Joannovics Katicza és Junger Helén k. a. 3. Buda-

nappaliak, mit a hőmérséklet esőkenése okoz. Az éjjel esett hó- vagy esővíz tényleg igen puha tapintatú. Nyáron tehát legegyszerűbb az éjszakai esővizet mosdásra felhasználni s ezt hűvös helyen, például a pincében kell tartani, vagy abba néhány darabka jég teendő, mert a meleg szobában rövid idő múlva az ammonia jelentékeny mennyisége elszáll és visszamarad a hatástalan, tiszta desztillált víz.

A kereskedelemben előforduló szépítő vizek többnyire a természetes esővíznek gyaló utazásai. Ovakodjunk azonban ez erősen lügos folyadékoktól, mert a bőrcel folytonos ingerlése által elért finom, puha arcbőr korán tönkremegy, ráncosodik és megsárgul. A feslő rózsabimbó, a kinyílt virágnak szirmai minden kótyvalék nélkül selymes tapintatúak, mert a friss tavaszi hóban, a játékon esővízben fürösztik tagjaikat s a reggeli harmat esőilló gyöngyein játszanak a megtört napsugarak.

Bár még távol állunk a raczionális korzaktól, attól az időtől, mikor az állati és növényi táplálékok helyett a közvetlen anyagok dolgoztatnak fel s a napsugarak nyújtotta kálván a szén és néhány ásvány, a víz meg a levegőből izletes és változatos menut állíthat össze a főzőkanálon kívül lombikkal és a chemia

pesttől Szomáliig (felolvasás), írta és felolvassa Simon Vilmos es. és k. hadnagy ur. 4. Nép dalok, éneki Sternád Albert ur. cimbalmon kíséri Sternádné, Joannovics Mariska uró. 5. „A kaszát vasárló paraszt” Mikszáthtól, előadják Bakos József és Grosz Jenő urak. 6. Pepittant és népdalok, éneklő az első-zsilyölgyi dalkör. 7. „Zizin” írta Zalkar, szavalja Molnár Veronka k. a. 8. Nép dalok, két hangon éneklők Rader Mariska k. a. és Bakos József ur. 9. „Az élő szobor” Vörösmartytól, szavalja Sternád A. ur. Miként ezen változatos és érdekes műsor is igazolja, az estély igen kellemes szórakozást nyújtand ugy azoknak, kik a produkeziókban gyönyörködnek, valamint a tánckedvelőknek is. Erre való tekintettel s mert az eddigi érdeklődésből következtetve a kör tágas heységei sem lenének teljesen megfelelők: a vigalmi bizottság a vendéglő nagytérképében rendező a fillérestélyt, melyen vendégeket is szívesen lát.

A Salgótarjáni Köszénb. Részv.-Társ. petrosényi altisztjei a „Bányaaltisztú Olvasókör” könyvtáralapja javára mult hó 31-én — Szilveszter estéjén — a Prokopp-féle vendéglő helyiségében hangversenyyel egybekötött táncvigalmat rendezett, mely minden tekintetben szépen sikerült. Bányatársulatunk jól szervezett zenekara a következő zeneműveket játszotta: 1. Madonna, nyitány, Klug-tól. 2. Eugenia, keringő, Moser-től. 3. Levél, ária, Planpuette-től. 4. Fensip, dalnány „Lucetia Borgia” cz. dalnából, Donizetti-től. 5. Esti dal, Weisenhorntól. 6. Egyveleg, Komzáktól. Megszoktuk már, hogy a zenekar összeyago élvezetes produkeziókkal gyönyörködti a hallgatóságot s ezen várakozást ezúttal is teljesen kielégített. A jelenlét szép számu közönség jól mulatott és a jöteknyczélra is szép összeg jutott.

Az első fecske. Az idei farsang, első nagyszabásu bálja a petrosényi polgári olvasókör és petrosényi ipartestület által f. hó 21-én rendezendő bál lesz, a melyre a meghívók a hét folyamán szétküldetnek. A bárendező bizottság, Seelenfreund Vilmos vigalmi bizottsági elnökkel már megkezdte munkálkodását, hogy eme bál minden tekintetben fényesen sikerüljön.

Pályázat. Az E. M. K. E. igazgató választmánya ezennel pályázatot hirdet a Gyertyánffy István áll. paedagogiai igazgató ur által

ismeretével felfegyverzett szakácsné, az ignorált chemia terére is át kell lépnem, nehány szóval arról is meg kell emlekeznem, mikép mutatható ki az esővíz ammoniatartalma. A chemikus Nessler oldattal eszközi ezt, de bárki egyszerűen felismerheti, ha frissen felfogott esővizet tiszta porcellánscsészében, kevés sósav, vagy kénsav hozzájárulásával a szárazsággal párolgat. E savak bármelyikével nehezen illó sóvá, sósavval szalmiakká alakul, melyet platin-chloriddal és még ezélszerűbben átható szagáról ismerhetünk fel, mely a poralaku mészhydrát hozzájárulásánál fejlődik.

Az élő és elhalt lények egyaránt hódolnak a természet örök törvényeinek, a pusztulás atomjai elszakadnak az anyaföldtől, hogy a légkörben az élet csiráivá alakuljanak. Nagyvárosok közelében sok a temető, az ényészet és korhadás fokozódik, az esővíz több ammoniát tartalmaz, mint az illatos mezők környezte falueskák határára. Innen a nagyvárosok esővizeinek nagyobb puhasága, de talán nem egészen innen a puha, selymes arezok, mert míg a felhők adománya a bérkaszányák romlott légkörén áthatol, addig százszor megfertőztethetik a levegő láthatatlan lakosainak myriádjai.

Dr. Rózsa Mihály.

tett alapítvány 1898. évi 100 frt kitüntető jutalmának elnyerésére. Pályázhatnak oly erdély-részi népiskolai tanítók és tanítónők, a kik az Eötvös-alapnak is tagjai és ezenkívül megfelelő bizonyítvánnyal mutatják ki, hogy hivatásuk körében huzamosabb időn s nemzeti szempontból kiváló sikerrel működtek. A folyamodványok Kolozsvárra az Emke igazgató-választmányához küldendők be. A kijelölést az Emke igazgató-választmánya ejti meg és a jutalmat az Eötvös-alap hozzájárulásával ünnepelesen az illető Emke fiók-választmánya adja át.

Kétféjű borjú. Érdekes természet ritkaság képezi közbánulat tárgyát Petrosényben és pedig egy kétféjű borjú, mely f. hó 7-én látott napvilágot, de csak rövid ideig, mert a tulajdonos Kostyál Mihály látván, hogy a szörny-állat természetesen uton nem jön a világra, az anyját agyonütötte s felboncoltatta s ezzel az ügyetlen mütéttel megölték a borjút is, melynek a nyaknál elváló teljesen kifejtett egyforma két feje van. Kár, hogy a különben teljesen kifejtett érdekes állatot elpusztították.

Az aradi síkkasztót, Kriványt elfogták Bécsben és erős fedezet mellett a bécsi orsz. törvénszék fogházába szállították, honnat legközelebb Aradra hozzák. Érdekes teleplezésre van kilátás, a mit sejtet azon körülmény is, hogy egy előkelőbb köztisztviselő, Krivány elfogatásának hírére — eltűnt.

Luccheni vallomása. Luccheni, a Fel-séges asszony aljas gyilkosa vallott. Nem tudta rémes titkát a genfi börtönbe temetni magával. Jelentkezett a vizsgálóbírónál és töredelmes vallomást tett. Bevallotta, hogy két ezinkostárs volt. Az egyik a királynét revolverrel várta a Lansennei vasúti állomáson, a másik a szálloda előtt — bombával. Luccheni vallomása óriási szenzációt keltett ugy Genfben, mint az egész monarchiában. Az anárchista gyilkosok kézrekerítése iránt az egész kontinens rendőrségét mozgósították.

Az italmérok érdekében, valamint a fogyasztóközönség tájékoztatására közöljük mindazon rendelkezéseket, melyek az újjévkor beállott változás folytán szükségeseeknek mutatkoztak: most az aradi kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza a sörpalaczkózással foglalkozó feleknek, hogy általánosságban nincs egyéb kötelezettségük, minthogy az üzletüket a végrehajtási utasításban szabályozott módon írásban bejelentsek, az abban szabályozott feljegyzések vezetésére és a palaczkózt tartalmazó ládákban zárjegyekkel való ellátására vonatkozó kötelezettség pedig csak azokra nézve áll fenn, a kik a törvény 15 §-ában említett határterületen, vagy az esetleg utóbb megjelölendő községekben foglalkoznak sörpalaczkózással, vagy a kikkre ez a feljegyzés-vezetési kötelezettség a m. kir. pénzügyminiszterium által esetről-esetre utólag fog kiterjesztetni. Azok a sörpalaczkózással foglalkozó felek azonban, a kik ily feljegyzéseket vezetni nem kötelesek, az általuk palaczkózott söri tartalmazó ládákat nem tartoznak zárjegyekkel ellátni, sőt az ilyen sört nyílt ládákban vagy ládák nélkül is forgalomba hozhatják s ellenőrzésük lényegileg abból áll, hogy sört csak oly hordókból fejtsenek le, a melyek sörzárjeggyel szabályszerűen el vannak látva s a melyekben lévő sör után a sör fogyasztási adó szabályszerűen le lett fizetve. Az ilyen felek ha azt, hogy ezt a kedvezményt igénybe venni óhajtják, egyszersmindkorra előzetesen az illetékes pénzügyi szakasznál bejelentik. Az ilyen felek a zárjeggyel ellátott ládákban beszerzett palaczkózt a ládából a küldemény beszerzése után azonnal kivehetik az említett utasításban jelzett pénzügyigazgatósági engedély beszerzése nélkül is, de tartoznak a láda kinyitása előtt az azon lévő sörzárjegyet szabályszerűen megsemmisíteni.

Irodalom.

„Kolozsvári Lapok“ czim alatt szépirodalmi és társadalmi hetilap indult meg újkörű Kolozsvárt. Szerkeszti Kovács Dezső, kiadja Gombos Ferencz. Technikai kiállítás tekintetében a lap méltó a tartalomhoz. Az első számban kiváló írói erők remek dolgozataival találkozunk s a magas színvonalon álló gazdag tartalom biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a gondos és alapos tudással szerkesztett sajtótermék a sajtó ereje és hatalmával küzd édes hazánk második fővárosából a magos életűtől magasztos eszmék diadaláért a magyar érzés és gondolkodás ügyeért. Hazafias akar lenni a lap az irodalom és művészet kérdéseiben is, amely és a nemzetiesség nyíltan vallott jelszava.

Közjog szerint, politikailag Erdély nem külön ország, de az itt élő nemzetiségek között nyílt küzdelem jelenségeivel találkozunk, melyek a törvényes egység sőt a magyar nemzeti eszme ellen irányulnak. Ezen aspirációk ellen ragad fegyvert a dicső multu Erdély szívében, egykori fővárosában a „Kolozsvári Lapok.“ A cél szent, az eszköz hatékony s mint ugyan azon hazafias irányú törekvés szerény harszása innen, az ország őrtálló végvidékéről, lelkesedéssel üdvözljük a küzdőterre lépett új harcizost.

Vagy győzünk, vagy elbukunk de küzdeni fogunk.

Az új lap diszes kiállítású füzetalakban 12 oldalon jelenik meg s előfizetési díja egész évre 12 korona.

CSARNOK.

Karneval.

Az idő nagyon sokat lekoptatott a farsang jelentőségéből is. Ősanyáink és ősapáink mikor ifjak voltak, — mert hát ők is voltak ifjak, — nem is gondoltak nyilvános mulatságokra máskor csak is a farsangon. Ekkor ismerkedtek meg a fiatal emberek a bálakban az „eladó lányokkal.“ A nyári mulatságok is a ritkaságok közé tartoztak.

Ma már az egész év folyamán „hegyen-völgyön lakodalom,“ még is azt mondjuk, hogy „nem boldog a magyar.“

Van azonban még is bizonyos hagyományos jelentősége a farsangnak, mely aligha fog elvélni egyhamar.

Az idén rövid lesz a farsang, mindössze 38 napig tart Karneval hercege uralkodása. Ő fensége a mai nappal kezdi meg február hó 14-ikig tartó uralkodását s mint minden évben; az idén is hódolattal adóznak hívei. Ő a leg-szerencsésebb uralkodó. Nem árt neki sem az anarchisták töre, sem a nihilisták bombája. Az adót azonban busásan megveszi. Neki van a legtöbb végrehajtója. De ezek nem olyan morgorva megjelenésű ekzekutorok, mint akik becsüskölve rúkolnak be s az apró gyermekeken kívül mindent összeírnak és ellicizálnak, hanem csókosan mosolygó menyecskek s hízogó széplányok, a kik elől nem lehet elrejtetni az utolsó garast sem. A férj, a tataska szívja a fogát egy kisé, de végre még is csak meghozzák

Karnevalnak az áldozatot, mert az ő uralkodása alatt ostromállapot van.

Ez pedig pénzbe kerül. Fegyverekre nem kell költeni, mert a ragyogó szemek, a csábos ajkak, a kacsos mozdulatok és ritmikus lejtések sokkal ellenálthatnabbak, mint a világ összes arzenáljának minden apparátusa.

Csatatér a bálterem a hol a békés ellenfelek mérkőznek A legyőzött, mindig az erősebb nem. Ez nem is hódítani, hanem hódolni akar s boldog ha ezélt ér.

Ez jellemzi Karneval hercege uralkodását. Boldog souverén.

Hány fiatal lány várja szorongó szívvel, hogy a bálterem sima parketjére lépve ő fensége szolgálatába álljon.

A népdal azt mondja:

„Ferencz József azt írta a muszkának.

Lányokat is sorozzon katonának;

De a muszka azt írta a levélre:

Nem illik a csákó a lány fejére.“

Karneval uralkodó minden farsangon az ellenkezőről győződik meg.

Az ő hadseregében a lányok győznek. Ők a bálterem hősei s általuk legyőzetni olyan édes, jól eső.

Fiatalkor! Rövid a farsang, de elég hosszú arra, hogy Karneval hercege uralkodása hűséges szövetségeseinek: Hymennek boldogító diadalt biztosítson.

Szerkesztői üzenetek.

Illik-e? Az illemszabályok nincsenek kodifikálva s nem is lesznek soha. Egy és ugyan azon esetben másként kell eljárni két különböző társadalmi állásu egyénnel szemben. Miként? azt a viszonyokhoz mérten a helyes illemérzék szabja meg. Szabad e köszöni olyan urnőnek, akinek bemutatva nem vagyunk, de tudjuk hogy kicsoda s ha ismerősök volnánk — köszöntenénk? — Angliában — a hol a nő a

legnagyobb tisztelet tárgya, — még ismerős nő is csak akkor köszönhet egy férfi nyilvánosan, ha barátságos tekintet, vagy gyöngéd fejbőlintással erre felhatalmaztatik. Nálunk sem szokás ismeretlen nőket köszönteni; de ha azok férje, vagy szülőivel s illetve gyermekeivel ismeretségben vagyunk, nem vehetjük rossz néven, ha kimért udvariassággal köszöntjük őket.

Egy előfizető. Vulkán. Czimzett — a parancsnokság, tehát a jelző arra vonatkozik s így helyesebb: tekintetes parancsnokságnak,“ mint ha a jelző előbbre tétetik; mert akkor nem tudni, hogy „a m. ki, honvédkiegészítő,“ vagy annak parancsnokságára vonatkozik-e? Egyébként, — ha értelemzavart nem okoz, — helyes ha a jelző előlíratik.

Táncziskolai segédkező. Az eszmemenet szép, a rimék jók; kevés csiszolással közöljük.

Egy érdekelt. Az ügyről már írtunk, sőt nyílttérzés tárgyat is képezte. A bíróság lesz hivatalba eldönteni, hogy a két ellentétes állítás közül melyik felel meg a valóságnak, mi annak elébevágni nem akarunk. Nem tettük eddig sem.

Miért? Azt ohajtáná, hogy országos szenzáció tárgyát képező politikai kérdésekkel is foglalkozunk. Ez hálás anyagot szolgáltatna a lap részére — igaz, de ellenkezik a lap tulajdonképpeni céljával. És azokat az ügyeket a politikai napi lapokból az olvasó közönség külföldben is előbb ismeri meg, mint egy heti lapból.

B. A. urnak. Hátszeg. Helyi vonatkozásu avagy közérdekű leírások inkább bele illelenek egy helyi lap keretébe, azonban a beküldött cikkek — bár távol vidék specialitásával foglalkozik — közérdekű természeténél fogva sorba kerül.

A közönség köréből. Vannak egyének akik rossz viczezeket szoktak csinálni s tetszik nekik, ha a névtelenség leple alatt másokat bosszantanak. Az ilyen sületlenségeket legjobb ignorálni s ezért a beküldött cikket félre tettük.

HIRDETÉSEK.

Kérje
a *The Continental*
Bodega Company
oüldghitri spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharakon.

az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók:
csak: **Budapest**
IV Kossuth-Lajos és Ujvilág utca sarkán, a Century-Casinoval szemben.

Petrosényben kizárólag csak **Jakabfi Rezső** fű-
13-20 szerkereskedésében kapható.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart. Hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi szolingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségektől megment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 frt.

A penge csészilagos aczéliből és a többi részei alpacéból vannak.

Egy külön penge hozzá 1 frt.

Megrendelhető:

14-26

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál
Budapest, V. ker., Kálmán-utca 15.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.